

коррупцией и организованной преступностью в современной России. – М., 2007; Солодовников С.А. Терроризм и организованная преступность: Монограф. – М., 2006; Темрякович С.В. Политический ракурс международного сотрудничества по борьбе с коррупцией: Дисс. ... канд. полит. наук. – М., 2006; Шишкарев С.Н. Правовой порядок в сфере противодействия коррупции: теоретико-правовое исследование: Автореф. дисс. д-ра юрид. наук. – М., 2010; Цаплин А.В., Бакушев В.В. Коррупция. Тенденции в мире и России. – М., 2000.

7. Зорин, Г.А., Танкеич О.В. Понятие и основные признаки транснациональной преступности: Монограф. – Гродно, 1997; Зорин, Г.А., Танкеич О.В. Стратегия борьбы с транснациональной преступностью: Монограф. – Гродно, 1997; Басецкий И.И., Башан А.В. Коррупция: теория и практика противодействия: Монограф. – Минск, 2005; Меркушин В.В. Борьба с транснациональной организованной преступностью. – Минск, 2003.

8. Ильясов Т.Т. Особенности формирования и реализации антикоррупционной политики Республики Казахстан: Автореф. дисс. ... канд. полит. наук. – Алматы, 2008.

9. Роуз-Аккерман С. Коррупция и государство. Причины, следствия, реформы. – М., 2003; Грей Ш., Хеллман Дж., Райтерман Р. Борьба с коррупцией в переходный период — 2: Коррупция в отношениях между предприятиями и государством в странах Европы и Центральной Азии в 1999-2002 годах: Доклад / Пер. с англ. – М., 2004; Порта Д. дела, Ванучи А. Брудні оборудки: Учасники, ресурси та механізми політичної корупції / Пер. з англ. С. Кокіжук. – К., 2006.

10. Згуровський О. Війни глобалізації // Український філіал Мирового Центра Даних. – 2008.

11. Декларація Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях від 16 грудня 1996 р. // Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / Упоряд.: М.І. Камлик та ін. – К., 1999.

12. Лунеев В.В. Эпоха глобализации и преступность. – М., 2007.

13. Шелли Л. Глобализация преступности и терроризма // <http://usinfo.state.gov/journals/itgic/0206/ijgr/shelley.htm>.

14. Рябошапка Р.Г. Міжнародно-правовий досвід у боротьбі з корупцією // <http://pravoznavec.com.ua/books/290/22662/28/>.

15. Декларація Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях // Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію. – К., 1999. – С. 84-85.

16. Каждый десятый дает взятку // Би-Би-Си Экономика Transparency: каждый десятый дает взятку // <http://usinfo.com.ua/shelley.htm.8.05/>.

17. Страхов В.В. Политико-экономические аспекты коррупции в странах с формирующейся рыночной экономикой: Автореф. дисс. ... канд. эконом. наук. – М., 2007.

18. Дорошенко А.Д., Овсій І.О. Спрут, що охоплює планету // Політика і час. – 1998. – № 5. – С. 28-29.

19. Заброта Д.Г., Колпаков В.К. Адміністративно-правові проблеми взаємодії суб'єктів боротьби з корупцією: Монограф. – Дніпропетровськ, 2007.

20. Кузьменко А. Транснаціональні корпорації як суб'єкти розвідувальної діяльності // Юридичний журнал. – 2007. – № 2.

21. Моисеев Н.Н. Судьба цивилизации. Путь разума. – М., 1998.

22. Ахметова Г.Р. Коррупция в нефтедобывающих странах: Учеб. пособ. – Алматы, 2002.

Надійшла до редакції 25.01.2011

ГДА С.О., кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 342.95(342.7) : 351.74

ПОНЯТТЯ МЕХАНІЗМУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЛІЦІЄЮ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Сформульовано поняття “механізм організаційно-правового забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина”. Висвітлено елементи механізму забезпечення прав та свобод людини. Визначено етапи правового регулювання забезпечення прав та свобод людини міліцією.

Ключові слова: міліція, механізм держави, права та свободи людини і громадянина, реалізація прав та свобод, захист прав людини, організаційно-правове забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина

Формулюється поняття “механізм організаційно-правового забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина”. Розглядаються елементи механізму забезпечення прав та свобод людини. Визначаються етапи правового регулювання забезпечення прав та свобод людини і громадянина.

свобод человека милицией.

Ключевые слова: милиция, механизм государства, права и свободы человека и гражданина, реализация прав и свобод, защита прав человека, организационно-правовое обеспечение милицией прав и свобод человека и гражданина

The concept “mechanism of organizational-legal maintenance by militia of rights and freedom of the person and the citizen” is formulated. Elements of the mechanism of maintenance of rights and freedom of the person are considered. Stages of legal regulation of maintenance of rights and freedom of the person militia are certain.

Keywords: militia, the mechanism of the state, the right and freedom of the person and the citizen, realization of rights and freedom, protection of human rights, organizational-legal maintenance with militia of rights and freedom of the person and the citizen

Законодавство про права та свободи людини і громадянина в Україні відповідає високим міжнародно-правовим стандартам; в ньому закріплено демократичну концепцію взаємовідносин людини і держави, в якій людина в Україні визнається найвищою соціальною цінністю; змінено співвідношення і роль структурних елементів правового статусу громадянина, оскільки на перший план виходять не його обов'язки, а права і свободи. Разом з цим правовий статус громадян України має досить слабку соціально-правову захищеність, недостатню гарантованість прав та свобод, відсутність усіх необхідних механізмів їх забезпечення. В Україні гостро постає питання саме реалізації і захисту прав та свобод людини і громадянина. Сьогодні потребує реального втілення в життя задекларованих прав та свобод, тобто створення правового механізму їх забезпечення, що має стати гарантією дієвості передбачених Конституцією України прав, свобод та обов'язків.

Проблеми прав та свобод людини і громадянина розглядаються різними юридичними науками, проте саме наука поліцейська (міліцейська) деонтологія у темі «правовий статус особи» досліджує механізм забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина.

Метою наукової статті є формулювання поняття “механізм організаційно-правового забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина”.

Для реалізації зазначеної мети висунуто такі завдання:

- 1) сформулювати поняття “механізм організаційно-правового забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина”;
- 2) висвітлити елементи механізму забезпечення прав та свобод людини;
- 3) визначити етапи правового регулювання забезпечення прав та свобод людини міліцією.

У процесі дослідження механізму організаційно-правового забезпечення міліцією прав та свобод людини і громадянина були вивчені Інтернет-джерела та роботи таких вчених, як І.В. Гамалій, С.А. Капітанська, О.В. Негодченко, Т.О. Пікуля, З.Д. Чуйко та ін.

Принцип верховенства права проголошено в ст. 8 Конституції України. Разом з тим його практичне втілення можливе лише за наявності правових законів, рівності всіх суб'єктів права перед законом і судом, відповідальності держави перед особою, а не тільки особи перед державою, визнання пріоритетності життя й здоров'я, честі та гідності, недоторканності й безпеки людини. Саме тому для реалізації концептуальної ідеї верховенства права та міжнародних стандартів прав людини в Україні необхідно наповнити реальним змістом проголошені в Конституції України права та свободи людини і громадянина, надати їм саме реального, а не декларативного змісту. Адже “реальність прав та свобод громадян”, її сутність розкриваються через систему взаємопов'язаних матеріальних та процесуальних сторін механізму її забезпечення (реалізація, охорона, захист).

Актуальним для вирішення проблеми є визначення ролі держави, її органів, зокрема міліції, щодо забезпечення прав та свобод людини і громадянина, меж їх втручання і відповідальності. Саме міліція як орган виконавчої гілки влади є найбільш наближеною до населення за обсягом наданих їй компетенцій. На її діяльність поширюється вимога законності, що перебуває в межах верховенства права і полягає в недопущенні свавілля стосовно людини. У відповідності до типу правового регулювання міліція керується заборонним принципом: “заборонено все, що прямо не дозволено законом”. Тому дуже важливими є процедури (процеси) здійснення приписів правових норм щодо охорони і захисту прав та свобод людини і громадянина міліцією, що, у свою чергу, вимагає з'ясування особливостей професійної діяльності кожного з її підрозділів у цих процесах. Перед міліцією постають відповідальні завдання в умовах орієнтації України на входження до Європейського Союзу, провідним з яких є підвищення авторитету

та престижу її працівників серед населення, перетворення їх на справжніх слуг народу, готових вчасно прийти на допомогу і в повному обсязі гарантувати захист прав та свобод громадянам України.

В умовах сьогодення кожна людина все ясніше розуміє, що сутність і життєвість її прав та свобод полягає не стільки в їх декларативному проголошенні, скільки в тому, як забезпечується їх реалізація, які матеріальні, правові та інші гарантії надає держава та її органи для їх послідовного і всебічного здійснення. Серед цих гарантій важливу роль відіграють спеціальні правоохоронні засоби. Міліція, разом з іншими юридичними установами та правоохоронними органами, належить до загальної системи гарантування українською державою прав та свобод людини і громадянина, доповнюють і посилюють її. Ефективність її діяльності в цьому напрямі зумовлюється наданими їй Конституцією України, Законом України «Про міліцію», іншими нормативно-правовими актами широкими повноваженнями щодо забезпечення законності та дотримання прав та свобод людини і громадянина, їх ініціативністю, авторитетом серед населення країни, доступністю для будь-кого.

В умовах розвитку демократії додержання прав та свобод людини і громадянина, створення належної та ефективної національної системи судового захисту стають одними з головних завдань держави. Головним змістом і спрямованістю діяльності нашої держави є права та свободи людини і громадянина та гарантії їх здійснення. На відміну від існуючого раніше наголосу: «Люди для держави» Конституція України 1996 р. проголосила «Держава для людини». Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави (стаття 3).

Філософське розроблення проблем прав та свобод людини (з ліберально-гуманістичних позицій) пов'язано з ім'ям І. Канта, який писав, що наука, яка дійсно потрібна людині, – це та наука, що належним чином показує людині її місце у світі і навчає тому, ким треба бути, щоб бути людиною [1, с. 206]. Він послідовно відстоював свободу індивіда та рішуче критикував дуалістичність політики в її ставленні до моралі і права. Політика, згідно з І. Кантом, повинна бути підпорядкована моралі і праву, категоричним імперативам розуму про права та свободи особистості. Він підкреслював, що дійсна політика не може щось робити, не присягнувши перед цим моралі. Право людини повинно вважатися священним, яких зусиль би це не коштувало державній владі [1, с. 185].

Класична філософсько-правова думка пов'язує ідею правової держави передусім з ідеєю свободи, автономії особистості. Вона виходить з можливості встановлення таких відносин між людиною та державою, коли, по-перше, джерелом права вважається особистість, а не держава; по-друге, змінюється уявлення про співвідношення між державою та законом: від звичної формули «закон є інструментом державної влади» здійснюється перехід до принципу «державна є інструментом закону»; по-третє, визнається, що держава стає правовою в силу того, що не суперечить і не порушує права людини, а зміцнює й захищає їх [2, с. 24]. Саме Конституція України та чинне законодавство закріплюють за державою в особі компетентних державних органів функцію захисту прав та свобод громадян України, що гарантує кожному право звертатися за захистом своїх порушених прав.

Одним із головних завдань правоохоронної діяльності міліції є забезпечення прав та свобод, але перш за все безпеки людей. Міліція поряд з іншими правоохоронними органами покликана привести в дію механізм правової охорони й захисту прав і свобод людини. Її функції багатогранні: від створення безпечних умов реалізації прав і свобод людини в громадських місцях до захисту від злочинних порушень та посягань на права і свободи людини із застосуванням легальних примусових заходів.

Таким чином, щоб розібратись, у чому полягає зміст державно-правового механізму захисту прав і свобод людини і громадянина, необхідно проаналізувати його складові.

Так, право – це система норм (правил поведінки) і принципів, встановлених або визнаних державою як регулятори суспільних відносин, які формально закріплюють міру свободи, рівності та справедливості відповідно до суспільних, групових та індивідуальних інтересів (волі) населення країни, забезпечуються всіма заходами легального державного впливу аж до примусу [3, с. 253].

Регулюючий вплив права на суспільні відносини полягає в тому, що в нормах права закріплюється модель обов'язкової або дозволеної поведінки учасників правовідносин. Разом з тим право

у суспільному житті має не тільки юридичний (регулятивний), але й інші види впливу: виховний, ідеологічний тощо. У юридичній науці існує категорія, що охоплює всі напрями та форми впливу права на суспільне життя, – правовий вплив, тобто взятий в єдності та різноманітності весь процес дії права на суспільство, свідомість і поведінку людей за допомогою правових (юридичних) та неправових (загальносоціальних (виховних, орієнтаційних, інформаційних) засобів [4, с. 98].

Механізм держави – це система державних органів, за допомогою яких виконуються завдання та функції держави, що пронизана єдиними законодавчо закріпленими принципами, сформована на принципі розподілу влади та має необхідну матеріальну базу. Тому забезпечення прав і свобод людини і громадянина відбувається перш за все за допомогою державного механізму, системи органів державної влади, які і складають інституційний елемент механізму забезпечення прав і свобод [5, с. 29].

Розглянемо такий термін як “забезпечення”. У правовій науці немає усталеного визначення механізму забезпечення прав та свобод людини і громадянина. Термін “забезпечення” має досить широке значення, що трактується: як створювати надійні умови для здійснення чого-небудь; гарантувати щось; захищати, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки [6, с. 85]. У зв’язку з цим у правничій літературі використовується таке його термінологічне значення: механізм забезпечення, реалізації, здійснення, гарантування прав та свобод людини і громадянина. Крім того, до структури даного механізму науковці включають різну кількість елементів.

На думку М.Д. Савенко, основу механізму захисту прав та свобод людини і громадянина становлять правові принципи, норми (юридичні гарантії), а також умови і вимоги діяльності органів влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, громадян, які в сукупності забезпечують дотримання, реалізацію і захист прав та свобод громадян. Існує думка, що це система взаємопов’язаних конституційних норм, які закріплюють основні права та свободи громадян і встановлюють гарантії їх реалізації, а також система органів державної влади, місцевого самоврядування, інших інституцій держави, що забезпечують, охороняють і захищають основні права та свободи громадян [7, с. 74].

У конституційному праві розрізняють “механізм реалізації прав та свобод”, “механізм забезпечення реалізації прав та свобод людини” та “механізм захисту прав людини”. Механізм забезпечення реалізації конституційних прав та свобод є складовою механізму реалізації суб’єктивних прав та свобод людини. Потреба у такому механізмі виникає тоді, коли реалізація конституційного суб’єктивного права не потребує втручання держави, її органів і посадових осіб у процес реалізації суб’єктивного права як обов’язкової сторони [8, с. 8]. Від держави вимагаються лише дії щодо гарантування цих прав та свобод і відновлення їх у випадку порушення. Зазначений механізм включає елементи, що сприяють створенню умов для реалізації свобод, їх захисту від правопорушень, участі у відновленні порушеного права людини. Особливості та структуру цього механізму складають: а) гарантії здійснення прав та свобод людини; б) юридичні елементи механізму реалізації; в) процес практичного втілення можливості та необхідності; г) умови й фактори такого процесу [8, с. 11].

Як зауважує О.В. Лавринович, складовими структурних елементів державно-правового механізму захисту прав та свобод людини і громадянина є: механізм реалізації; норми права, функціональним призначенням яких є регулювання суспільних відносин; механізм охорони; механізм захисту; механізм відновлення [9].

Поняття “механізм захисту прав людини” частково співпадає з поняттям “механізм правового регулювання”. Останній включає:

- норми права – офіційні правила з моделлю поведінки людей;
- юридичні факти, що приводять у дію норму права;
- правовідносини – конкретні моделі поведінки для суб’єктів на основі норм і юридичних фактів;
- акти реалізації суб’єктивних прав і юридичних обов’язків у формі дотримання, виконання, використання права;
- акти застосування норм права;
- елементи правосвідомості і правової культури
- законність та правопорядок [4, с. 112-124].

Але механізм захисту прав людини інтегрує все це в організації і діях індивідів, корпо-

рацій, об'єднань, органів державної влади та місцевого самоврядування, виходить за рамки правового регулювання і реалізується також у правовій охороні та захисті. У структурі механізму забезпечення прав людини інтегруються: а) праворежуючі, правоохоронні механізми; б) механізми вирішення конфліктів; в) ідентифікаційні, інформаційні, організаційні, акційні елементи, що з'єднуються для процедурно-правової регламентації поведінки і правового виховання осіб з метою задоволення законних прав, свобод та інтересів людей. Це виявляється в діях громадян, їх участі в громадських об'єднаннях, правозахисних неурядових організаціях, виборах та інших різновидах впливів на органи державної влади і місцевого самоврядування.

Крім того, необхідно чітко розмежовувати поняття “реалізація прав”, “охорона прав” і “захист прав”. У теорії права поняття “реалізація права” означає перетворення правових приписів у поведінку учасників правовідносин. виконання обов'язків, дотримання заборон, використання прав і застосування норм легітимними органами влади, посадовими особами для захисту порушених прав. Захист прав означає дії по відновленню порушених прав, забезпеченню компенсації фізичної, моральної, матеріальної чи іншої шкоди. Охорона прав – система нормативно-правових актів органів влади і організацій, що створені для того, щоб виключити або зменшити кількість порушень прав та свобод людини і громадянина. Вона включає нормативний (законодавство) і організаційний елементи (заборони, інструкції по виконанню обов'язків посадовими особами, органи і установи, що проводять стабільну і ефективну профілактичну роботу).

Засоби захисту прав людини – матеріально-правові та процесуальні норми і процедури, що використовуються юрисдикційними органами на вимогу уповноваженої особи для примусового відновлення її порушеного (оскарженого) права. Весь арсенал засобів захисту поділяється на засоби захисту і засоби відповідальності. Засоби захисту – це засоби правового впливу, які застосовуються компетентними органами щодо зобов'язаних осіб або правопорушників з метою відновлення порушеного (оскарженого) права людини і ліквідації (припинення) наявного правопорушення [11, с. 312].

Як вірно зазначає О.В. Негодченко, механізм забезпечення прав та свобод людини складається з таких елементів: а) правові норми та нормативно-правові акти як форми їх вираження; б) індивідуально-правові документи; в) юридичні факти; г) правові відносини; д) суб'єктивні права і юридичні обов'язки; е) форми й методи організації здійснення суб'єктивних прав і юридичних обов'язків [10, с. 153].

Найважливішим елементом механізму забезпечення прав та свобод є їх гарантування, що полягає у створенні необхідних умов для негайного, ефективного та надійного надання юридичної допомоги, охорони та захисту. В наш час назріла нагальна необхідність щодо подальшого дослідження гарантій забезпечення прав та свобод і пошуку шляхів підвищення їх ефективності.

Гарантії забезпечення прав та свобод людини як загальне поняття є основними способами, засобами, за допомогою яких кожній особі забезпечується ефективна охорона та захист прав людини.

Одним із видів правових гарантій є юридична відповідальність як специфічний юридичний засіб забезпечення реалізації, охорони й захисту прав і свобод людини та здійснення закріплених у законодавстві обов'язків [10, с. 215-216].

Якісне, ефективне виконання міліцією завдання щодо забезпечення прав та свобод людини певною мірою залежить від розвиненої правової бази, тобто від наявності належного правового регулювання цієї діяльності за допомогою нормативно-правових актів. Таке регулювання передбачає етапи:

- визначення кола суспільних відносин, що потребують забезпечення з боку міліції (тобто у нормативно-правових актах зазначаються зміст, сфери здійснення, перелік суб'єктів, що користуються тією чи іншою можливістю);

- формулювання повноважень (прав та обов'язків) різних підрозділів міліції та їх посадових осіб під час забезпечення реалізації прав та свобод людини і громадянина (необхідно чітко визначити права та обов'язки працівників міліції щодо громадян, державних органів та їх представників, громадських організацій, за допомогою норм права регламентувати коло профілактичних заходів, засобів переконання та примусу, підстав, умов, порядку їх застосування);

- визначення та закріплення видів і заходів відповідальності працівників міліції за невиконання або неналежне виконання тих чи інших повноважень у сфері забезпечення прав та

свобод людини і громадянина (тобто гарантія втілення в життя принципу законності в діяльності підрозділів міліції).

Отже, механізм організаційно-правового забезпечення міліцією прав та свобод людини – це комплекс взаємопов'язаних і взаємодіючих передумов, засобів та умов, що створюють належні юридичні і фактичні можливості для повноцінного здійснення кожною людиною своїх прав та свобод.

Список використаної літератури:

1. Кант И. К вечному миру // Трактаты о вечном мире. – М., 1963.
2. Дзьобань О.П. До питання про осмислення сутності правової держави // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 9. – С. 23-30.
3. Скакун О.Ф. Теорія держави та права (Енциклопедичний курс): Підруч. – Х., 2006.
4. Актуальні проблеми теорії держави та права: Навч. посіб. / Є.В. Білозьоров, Є.О. Гіда, А.М. Завальний; За заг. ред. Є.О. Гіди. – К., 2010.
5. Пікуля Т.О. Правоохоронні органи в механізмі держави України (теоретико-правові питання функціонування): Дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2004.
6. Чуйко З.Д. Конституційно-правовий механізм забезпечення національної безпеки України // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006. – № 8. – С. 81-89.
7. Савенко М.Д. Конституційний Суд і омбудсмен у державному механізмі захисту прав та свобод людини і громадянина // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. – № 1. – С. 68-83.
8. Гамалій І.В. Теоретичні проблеми правового регулювання діяльності міліції щодо забезпечення реалізації конституційних прав і свобод громадян: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2000.
9. Лавринович О.В. Державно-правовий механізм забезпечення конституційного права людини і громадянина на судовий захист та місце органів юстиції України у здійсненні правосуддя // <http://www.minjust.gov.ua/0/9254>.
10. Негодченко О.В. Забезпечення прав і свобод людини органами внутрішніх справ України: Монограф. – Дніпропетровськ, 2002.
11. Капітанська С.А. Правові основи діяльності органів внутрішніх справ України щодо забезпечення охорони і захисту прав та свобод людини і громадянина // Захист прав, свобод і законних інтересів громадян України в процесі правоохоронної діяльності: Матер. міжвуз. наук.-практ. конф. / Голов. ред. І.Г. Кириченко. – Донецьк, 2001. – С. 309-316.

Надійшла до редакції 01.03.2011

ЗОЗУЛЯ Є.В., кандидат історичних наук, доцент
(Донецький юридичний інститут
Луганського державного університету
внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка)

УДК 94 (477) : 354.31

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МВС УКРАЇНИ У БОРОТБІ З НАРКОБІЗНЕСОМ

Проаналізовано окремі аспекти міжнародного співробітництва МВС України з правоохоронними структурами країн – учасниць СНД та Європейського Союзу в протидії організованому злочинним угрупованням, які займаються наркобізнесом.

Ключові слова: транснаціональний наркобізнес, організована злочинність, протидія наркобізнесу, міжнародно-правове співробітництво МВС

Анализируются отдельные аспекты международного сотрудничества МВД Украины с правоохранительными структурами стран – участниц СНГ и Европейского Союза в противодействии организованному преступным группировкам, сферой деятельности которых является наркобизнес.

Ключевые слова: транснациональный наркобизнес, организованная преступность, противодействие наркобизнесу, международно-правовое сотрудничество МВД

The article analyzes some aspects of International Cooperation of Ukrainian Ministry of Internal Affairs with law enforcement agencies CIS participating countries and the European Union in combating criminal gangs involved in drug trafficking.

Keywords: transnational drug trafficking, organized crime, combating drug trafficking, MIA international legal cooperation

